

Deutsch Ignácné

Ez az apai nagyanyám 90 évesen otthon, Felpécen. A kép 1930-ban vagy 1931-ben készült. Nagyanyámat, Perl Marit én is ismertem, mert majdnem száz évig élt. 1841-ben született, és én még ismertem. A nagyanyámnak lehetett valamennyi iskolája, mert olvasni tudott, és olvasott is, főleg az imakönyvet. Teljesen olyan volt, mint egy falusi néni. Engem döbbenettel töltött el, hogy amit nem tudott megenni, arra azt mondta, ez jó lesz a Marinak. És azt ette a cseléd, amit ő otthagyt. A cseléden kívül más nem volt. Legföljebb a béresek feleségei besegítettek, ha nagyon szükség volt rá. Nagyanyám nagyon kemény, kardos asszony volt, de annak kellett lennie, hogy egyedül elboldoguljon a háztartással, a gyerekekkel és a földdel. Viszont éjjel-nappal az imakönyvet olvasta, és minden imádságot tudott kívülről. Nem emlékszem, hogy ő valaha is mást olvasott volna. Emlékszem, hogy nem volt szemüvege, hanem nagyítóval nézte az imakönyvet. Mindig látom őt a nagyítóval a kezében, de mindig héber betűket látok ott. Nem hiszem, hogy

érdekelte volna bármi más. Illetve érdekelte a pletyka. A nagyanyámnak volt egy utcai szobája, onnan nyílt egy úgynevezett szalon. Itt fogadták az unokanővéreim [Gyula nagybácsi lányai] az udvarlóikat. A szalonnak volt még egy dupla üvegajtaja, amelyik a verandára nyílt. Egy nagy tornác volt, L-alakú, ennek a hosszabbik szárából nyílt a konyha. Két konyha volt: egy nyári konyha és egy téli konyha. A nyári konyha közelebb volt a tornáchoz, én a téliben soha nem tapasztaltam, hogy valami is történik, mert mindig nyáron voltam ott. A konyha háta mögött voltak további szobák, amiknek az ablaka a tornácra nyílt, elég sötétek voltak. És a tornác legvégében volt a budi. Víz nem volt a házban, hanem minden szobában volt egy mosdóállvány lavórral és egy korsóval, és a cseléd gondoskodott róla, hogy a korsóban mindig legyen friss víz. A nagyanyámnak valami csodálatos bútorai voltak, faragott parasztbútorok valami fekete fából, biztos ébenfa. Csodálatosan voltak kifaragva, és benne volt mindegyikben az évszám, ezernyolcszáznegyven vagy micsoda. Ha a tornácról kilépett az ember, ott volt egy udvar, és onnan nyílt két kis drótkerítéssel elkerített virágoskertecske, az egyik az utca felé, a másik az udvar felé. És az udvar végében volt a disznóól.